

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy utca 5
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társáné

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Évesre 12 korona, félévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk

Az ellenzék a parlamenti vitában

A parlament jelen ülészakán minden egyes ülése arra mutat, hogy az ellenzék komolyan veszi a parlamentet s a vitát. Bírái, javasói, figyelmzetet s a maga részéről pótolja, ami a párt-omnipotencia kormányzatából hiányzik — már amennyire e mindenhatóság megengedi. Az indimentási vita, melyben egy félszáz év világtörténelem s a saját természetes vagy kényszerű tartózkodása után először jut szóhoz az ország: szinte tisztára az ellenzék felvetette témák körül forgott. S el lehet mondani, hogy a vitában érintve volt minden vonatkozása helyzetünknek, sikerünknek, szükségünknek.

Megemlékezve a vita egyes kimagasló mozzanatairól, meg kell állanunk — gyönyörűséggel és tulusággal — ama beszéd mellett, melyet a magyarság nemzetközi nagy követe, Apponyi mondott a nemzet történelmi helyzetéről.

Apponyi most tért haza Stockholmból — neutrális világól, hol ezenteleg még ellenséges nemzetek fiaival is volt köteles érintkezése. Tekintetnek egyenlőségén, tapasztaltságán s elfogulatlanságán felül tehát helyzeti lehetősége is megvan, hogy hazája erőfeszítésének credményeit a legpontosabban kimérhesse szemmel. Az itthonmaradottaknak öröm és elégtétel, amivel Apponyi hazajött. Mert ha itthon büszkék volnunk sikereinkre s reményeket építettünk ezekre; hitünkben s reményekben csak erősödhetünk, ha tökéletesen informáltak hogy emberünk abban az értelemben beszél a békéről, ahogy Andrassy beszélt a nemzetlelkéből, s abbéli követelésével, hogy s magyarságnak a háború áldozataiban való részvétele hivatalosan állapíttassék meg, hatalmas tolmácsa annak a közhangulatnak, hogy mindenképpen jobb jövőt várunk és követelünk, mint aminőt multat megzakított a háború.

Ez ellenállhatatlan kívánság, mely körül nem lehet nézeteltérés. Természetes volt, hogy Apponyi határozati javaslatát a miniszterelnök menten elfogadta, utasítás gyanánt a kormány számára. S Apponyi beszédéből nem nehéz összemozoalkolni, minő Magyarországnak kíván ő a roppant áldozatok árán a háború utánra. Stratégiailag és politikailag biztositott, mely nem áll nyitva

ellenséges makhinákknak s fiaik nincsenek kitéve annak, hogy újra rájuk szakadhat olyan megpróbáltatás, melyben apáik most keresztülmentek. Európa s a műveltségi és gazdasági közösségbe beleilleszkedett nemzeti Magyarországot, mely természetes része s országutja az Északi-tengertől a Perzsa-tengerig összefüggő kontinentális erőcsoportnak. Ez erőcsoporton belül azonban teljes szuverenitásával állván önállóságának és saját érdekeinek. S e szuverenitásán belül modern társadalommal, melyben az erők igazságosan oszlanak meg s a jogok méltányosan terjednek ki. Igazi országot kíván és remél Apponyi Albert — olyan igazit, amely igazán helyt állott ez az ország magáért, szövetségeseiért, az emberiség nagy érdekeiért.

Szterényi, kinek nagy beszéde a legnagyobb problémák felé fordította a törvényhozás figyelmét, kritikában és követelésben gazdasági bordázatot építette ki az alakuló új Magyarországnak. Bírálatra éles volt, követelése sulyosak voltak, — figyelembe és figyelmzetetése mindenre kiterjedő és mindenre bátor.

Szterényi szerint az új élet, melynek biztosságait kivituk és feltételeit kiküzdöttük, nem lesz játek. Roppant pótolni valók, még roppantabb terhek. Egyfelül egyszerű nemzetközi lehetőségek, másfelől azonban olyan nemzetközi, főképp amerikai verseny, amely közepett csak nagy gazdasági egységben állhatunk meg, s még ezen felül is csak teljesen újszervezetten. Egyfelől tehát sietnünk kell Ausztriával tisztázni gazdasági összefüggésünket, másfelől a monarchiát szorosan összefoglaltunk a német birodalommal s ezt a blokkot visont a Balkánnal s a további Délkelettel, — a nagy Andrassy utmutatásai szerint; gazdasági politikával csinálni keleti világpolitikát. Viszont ipar nélkül nincs mezőgazdaság, mert csak ipar tudja itthon tartani a fogyasztót; a népet.

Szterényi a legnagyobb modern problémákat érintette magyar vonatkozásaikban. S a nemzet-szociális politika formulája, melyben megállapodott, igazán olyasmi, amiért, mint ő mondotta, magáért is érdemes volt a háborút viselnünk és elviselnünk. A háború két tábor tetszelgett magának azzal, hogy az egyik a nemzeti, a másik a szociális politikát állítja egymással ellentétben.

Ujhelyi kereskedők és a városi bolt.

Mi a közönség érdeke?

Amint az előrelátható volt, az ujhelyi fűszerkereskedők között nagy nyugtalanságot idézett elő a városi közlelmzési raktár, vagy más néven a hatósági jelleggel felruházott élelmzési és közszükségleti raktár megnyitása és működése. Szomorú is volna, ha ez nem így történt volna; mert hiszen ez azt mutatná, hogy maradt minden a régi ben s a városi bolt megnyitása miben sem érintette s javította a közlelmzési cikkek beszerzése terén. Ujhelyben fenállott siralmas és lehetetlen állapot. Éz épen mivel ez nem így történt, hanem a közlelmzési raktár máris sok tekintetben és számos cikknél megjavította a helyzetet és leszorította az árakat, ez mutat arra, hogy a közönség szempontjából a közraktár egy egészséges és szükséges intézmény, amelyre annál nagyobb szükség van, minnél jobban hadakoznak ellens a kereskedők.

Sajnos, náunk a közönségnek és a hatóságoknak a háború első perc óta folyton küzdeniük kellett a közszükségleti cikkek termelőivel és közvetítőivel, akik — tisztelet a kivételnek, — a köztapasztalat szerint mindig arra törekedtek, hogy a háborus konjunkturákat a lehetőség leg szélső határáig kihasználják a saját javukra.

Epen azért nekünk akiknek néhány ember érdekévlészenben még ha töve tagadva teljesen jogosult volna is az az érdek, mindig, a nagy egész, a köz érdekét, a sok ezernyi gondoktól sújtott és a háború borzalmaitól gyötört lakosság érdekét kell szem előtt tartanunk, annál inkább és annál melegebben kell pártolnunk egy intézményt, minél őssitőbbnek tünik fel a kereskedőknek ez ellen az intézmény ellen való felzudulása.

Éz sajnós, hogy a megcáfolatlan bizonyossága szerint itt két homlokegyenest ellenkező és kiigyenlithetetlen érdekről van szó: a kereskedők és a közönség érdekeiről.

Az ujhelyi kereskedők a napokban küldöttséget menesztettek dr. Orbán Kálmán h. polgármesterhez, akir arra kértek, hasson oda, hogy a közlelmzési raktár működését beszüntessék, mert az az ujhelyi kereskedőket megrontja és existenciájukat veszélyezteti. Azonkívül azt a konkrét panaszt is emelték, hogy a városi boltban vidékieknek is eladtak árakat.

Dr. Orbán Kálmán kijelentette, hogy az ügyet a közlelmzési bi-

zottság elő viszi, egyébként pedig felhívta a kereskedőket, hogy panaszukat adják be írásban, az meg lesz vizsgálva.

A panaszt be is adták s a közlelmzési bizottság szombaton foglalkozott azzal s kimondott, hogy a városi boltot be nem szünteti; az állítólagos vidéki eladásokra pedig elrendelte a vizsgálatot, melyet a h. polgármester a napokban meg fog ejteni.

Eenyiben áll jelenleg az ügy, ami mellett természetesen a városi bolt teljes mértékben folytatja a közönségre nézve a legnagyobb mértékben üdvös működését s naponta több ezer korona értékű árunak tisztességes árban való piacra vétésével jótékonyan érezteti hatását a már tühretelenné fajult drágaság csökkentésére. Hogy a közlelmzési bolt ellen csak ilyen kicsinyes panaszt tudtak felhozni, hogy állítólag vidékre is eladott, az arra mutat, hogy az intézmény ellen komoly kifogás nem lehet. Elvégre egy kereskedésben, ahol délelőttünként tömegek tolonganak, lehetetlen abszolút pontossággal megállapítani, hogy valamelyik vevő nem vidéki-e; hiszen már az is előfordult, hogy egy ujhelyi kereskedő más és más küldöccökkel, más és más nevekre egy nap alatt vagy 15—20 szor hozott 1—1 kiló rizskását, hogy aztán azt a saját üzletében haszonnal kimérje. Persze, mikor rájöttek erre a fogásra, fokozott gonddal revidálták a rendelkezéseket. Ilyen uton történhetett a vidéki vásárlás is a városi boltban, de ez igazán nem lehet ok arra, hogy ezt az intézményt, melynek a közönség végre, annyi várakozás után, hasznát látja, most néhány ember vélt, vagy akár jogos sérelméért agyonüssük. Valami nagy sérelemről azonban aligha lehet beszélni, mert kövte hisszük, hogy a kereskedők tünkre fognak menni abba, ha ezután nem keresnek 18 fillért egy kiló cukron, hanem csak 6-ot, vagy 8-at.

Néhány szó a polgárorségről.

Késő esténkint — úgy 9 óra után — avagy éjente gyakran látni a legeladogottabb utókon is fegyveresen, de polgári ruhában, két-két karpaszományos polgártársat fel-alá járti ügyvel-figyelve, nem történik-e imitt-amott valami osendháborítás, nem akarnak-e itt-ott illetéktelen egyéniségek jogos tulajdonosaiktól azok előzete; engedélyének kikérés nélkül valamit elemelni, nem tör-e az erkölcsiség lajtorjájának magasabb fokaira még föl nem kapas-

codott egyéniség erőszakosan valakinek élte, egyéb java ellen.

Aki kíváncsi rá, tudja is már, kik esek a mindenre figyelő, minden iránt érdeklődő polgártársak. A derék polgártársok ők, a múlt nyáron hatósági felhívásra alakult „Önkéntes Őrsereg” tagjai.

Községünk nem mósztatja kellő figyelemre a polgárőrség hasznos intézményét, bár keletkezését érdeklődéssel és helyesléssel fogadta. A háborús idők okozta rendkívüli körülmények hozták u. i. létre. Kezdetben az volt az őrség feladata, hogy a hidakat, közlekedési utakat, más katonailag fontos helyeket tartson őrség alatt. Amióta a harotér városunktól eltávolodott, azóta működése a polgárok élet- és vagyonbiztonságának megőrzésére szorítkozik, miután a hivatásos rendőrök aránylag kis létszáma erre egymaga nem elegendő. Ez irányban igen fontos szolgálatot teljesít az őrség ma is. A község hálájára és elismerésére méltán számot tarthat tehát Bajusz József dr. Székely Albert és Hericz Sándor vezetése alatt álló polgári őrsereg.

A munkafelosztást illetőleg 3-3 órai turnusaként járják be éjente a hét kerületre osztott várost rendszert kettenként s úgy végzik őrségi teendőiket s adják le esetleges fontosabb jelentéseiket az ügyeletes tisztviselőknél, akik az ellenőrzés munkáját is végzik. Gyakran halat szik a fűtőszó utcaik egyikén-másikán. Ilyenkor az ügyeletesek és a polgári őrség tagjai váltanak egymással jelt, igazolva, hogy őrhelyeiken jelen vannak.

Az őrség szervezése, új tagok toborozása, működésének kiváló ellenőrzése Schmidt rendőrkapitányra tartozik, aki e munkát eréllyel és körültekintéssel végzi.

Sajnálatos, hogy a község nem méltányolja és pártolja kellően ezt a hűzaggató intézményt. Polgártársaink, akik télen-nyáron, vízben, sárban, hóban, fagyban önzetlenül teljesítik magusra vállalt hivatásukat, arról panaszkodnak, hogy a községnek az őrségi szolgálattól magát távol tartó része nemcsak nem méltányolja, hanem egyenesen lekicsinyli, sőt itt-ott guny tárgyává teszi a polgári szolgálattal. Még utcai suhanok kötekedésétől is kell néha szenvedniük, bár adott esetekben a kapitányság ezekkel érezteti szigorát. Mindez lohaszja a közhasznú tevékenységet kifejtő polgárőrség kedvét és buzgalmát. De még inkább az, hogy a polgárság széles rétegei kivonják magukat a polgári hivatás teljesítése alól, illetve nem lépnek be kellő számmal sorakba. Mint magát az egyik érdemes, az őrség megalakulása óta mindig híven működő polgárőr ki fejezte, főleg csak az iparosság és a szegényebb zsidók veszik ki részüket a polgári kötelességek teljesítéséből, mások aránylag igen kevesen.

Valóban az egyenlőség, testvériség jelszava alapján cselekedniök társadalmunk minden tagja, ha e mindnyájunk javára munkálkodó intézmény felvirágozását személyes részvételével előmozdítani igyekeznék. Ezzel egyrészt könnyítene az eddig működő polgárőrök terhein, amennyiben sokkal ritkábban jutna

egyre-egyre a szolgálat fátalalmaiból (naponta 34 emberre van szükség a szolgálat kellő ellátása érdekében), másrészt főlemelő hatással volna rájuk, ha látnák, hogy a társadalom nem üzile, nem veti meg a polgári hivatást, hanem szívesen kivesszi belőle a részét.

Amikor polgártársaink nagy tömege a lövészrokkban ontja véréát a hazáért ugyanakkor néhány hetenkinti 3 órai örökös és lakosság élet és vagyonbiztonsága fölött bizonyára aránylag nem nagy áldozat az itthonlevőktől.

Azok a derék polgártársak, akik huzamosabb idő óta teljesítik sok fáradsággal járó polgári teendőiket, méltóvá tették magukat közönségünk hálájára és elismerésére, sőt azon az útdaton kívül, amelyet az egyének a jól teljesített állampolgári kötelesség nyújt, még valamelyes kitüntetésre is számot tarthatnak. Ilyenek — éppen társadalmunk legegyszerűbb tagjai közt — már is számosan vannak. Alkalmilag név szerint is megemlésezünk majd róluk.

— A közigazgatási bizottság megemléksített dr. Malátsik György és Kólos Sándor felfüggesztését. Zempléomegye közigazgatási bizottsága ma tartotta decemberi ülését, melynek egyetlen érdekes tárgya az a határozat volt, mellyel Ujhely város képviselőtestülete legutóbb néhány szótöbbséggel felfüggesztette dr. Malátsik György és Kólos Sándor gépészmérnököket, azért, mert ők állítolag egy a Székely Elek ellen felhozott vád valódiságát igazoló nyilatkozatot írtak alá. Mint az előrelátható volt, a közigazgatási bizottság megemléksítette ezt a minden törvényes alapot és formát nélkülöző határozatot, mely egyébként hatályba sem lépett volna, mert dr. Orbán Kálmán, az új h. polgármester a törvényesség alapján állva, nem hajtotta végre a felfüggesztést. A közigazgatási bizottság most széttépte azt az egyetlen mentőokmányt is, mely az azóta már el is távozott Székely Elek utolsó kísérlete volt, hogy állásában megmaradjon, egyben pedig utasította a bizottság az alispánt, hogy a dr. Nagy Arthur-téle feljelentést vizsgálat tárgyává tegye, ami egyébként már ugys folyamatban van. Az ülésen egyébként felolvasták még Meczer Gyula volt főispán bucsiratát s elhatározták, hogy érdemeit jegyzőkönyvileg megörökítik; más érdekesebb tárgy a napirenden nem szerepelt.

Elsőrendű

présselt szénára ajánlatokat kérek.

Cím a kiadóhivatalban.

TEJET

ki szállitana állandóan 100 liter-től feljebb.

Ajánlatokat kérek **ABONYI IRÉN** Sátoraljai hely, Kazinczy-utca 8. szám.

Az üldözés Montenegróban.

Budapest, dec. 13.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz hadszíntér:

Nincs különösebb esemény.

Olasz hadszíntér:

Tirolban az olasz tüzérség tűz alatt tartja a Lardaro körül megerősített területet valamint Roverettonal és Col di Lanan levő hadállásainkat. Judicariakban az ellenség gyalogsága állásainkhoz közelebbre hatolt elő. A völgy keleti oldalán levő hegytetőn támadást intézett állásaink ellen, de visszavertük. A görzi hídfőnél tüzérségi és aknavető harcok folytak. Az ellenségnek az Oslaviától északra fekvő magaslat ellen megkísérelt támadását hamar kényszerítettük a megállításra.

Délkeleti hadszíntér:

Északkeleti Montenegróban az üldöző harcok tovább folynak. Koritonál 800 foglyot szállítottunk be. Ipeknél újabb 12 szerb löveget zsákmányoltunk. Repülőink Beranenál levő táborra sikeresen dobtak bombákat.

*HÓFER altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.*

Bolgárok nagy győzelmé az entente-csapatokon.

Berlin, dec. 13.

A nagy főhadiszállásról hivatalosan jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Jelentős esemény nem volt.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadcsoportja: Különböző helyeken előretolt őrcsapatok és ellenséges felderítő osztagok között kisebb ütközetek voltak, ez alkalommal sikerült az oroszoknak egy gyenge német őrsöt hatalmukba keríteni.

Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoportja: Aa oroszoknak a Wulka állásaink (a Wigononkoje-től délre) ellen intézett hiábavaló támadása alkalmával szenvedett véres vesztesége és foglyainak száma mintegy egyszáz főre tehető. Linsingen tábornok hadcsoportja: Semmi újság.

Balkán hadszíntér:

Kövess tábornok hadseregénél tegnap több mint 900 foglyot szállítottak be, Ipeknél 12 modern ágyut zsákmányoltunk, amelyeket a szerbek ott elástak. Arcvonalunk mögött az utóbbi napokban 1000 szétugraszott szerbet fogtunk el. Macedóniában Todorov tábornok hadserege elfoglalta a Doiran és Gevghell helységeket. Macedóniai földön már egyetlen szabadon levő angol vagy francia sem található többé. Ezen harcokban közel két angol hadosztály pusztult el.

A Hegyvidéki Hitelszövetkezetek Központi Irodája **f. hó 15-én** leendő belépésre szorgalmas, megbízható, lehetőleg nős

irodaszolgát

keres. — Ajánlkozók munkakönyvvél, vagy bizonyítvány-másolatokkal a Központi Irodában Dohány-utca 14. sz. alatt jelentkezzenek.

Menyasszonyi kelengye
bevásárlásnál ajánljuk.

Szegő Sándor

ruhaáruháznak nagy fehérnemű osztályát. Elsőrangú áruk, olcsó árak.